

Notat

Til: Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi, v/dekan Harald Holone

Fra: Ledelsen ved Institutt for informasjonsteknologi og kommunikasjon

Halden, 19.11.2021

Utviklingsplan for Høgskolen i Østfold Campus Halden 2021 – 2040: Innspill fra Institutt for informasjonsteknologi og kommunikasjon

Bakgrunn

HiØs leder for campustjenester sendte i oktober 2021 to utkast til campusutviklingsplaner, for hhv. campus Halden og campus Fredrikstad, ut på høring. Fakultetene ved HiØ er blant de interne høringsinstansene. Dekanen ved Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi har bedt de tre instituttene ved fakultetet om innspill til høringsuttalelsen. Et innspill fra ledelsen ved Institutt for informasjonsteknologi og kommunikasjon (ITK) til planen for campus Halden er gitt nedenfor.

Om innspillet fra ITK

Alle instituttets ansatte har blitt invitert til å sende inn kommentarer på campusutviklingsplanen til ledelsen. Det ble også avholdt et ekstraordinært personalmøte om saken i november 2021, der både ansatte og studentrepresentanter deltok. Seksjonsleder ved HiØ, Rolf-Eirik Bexrud, som har deltatt i prosjektgruppen for campusutvikling, innledet til diskusjon i personalmøtet ved å gå gjennom sentrale deler av planen for campus Halden.

Innholdet i instituttets innspill er i stor grad basert på tilbakemeldinger som har kommet inn fra våre ansatte og studenter, både skriftlig og i personalmøtet. Vi har strukturert innspillet iht. disposisjonen angitt i høringsbrevet, der det bes om at man tar utgangspunkt i følgende fire problemstillinger:

- A: Er fremtidsbildet for campus Halden gjenkjennelig?
- B: Er høringsutkastet forståelig, og gir det gode forutsetninger for å ta de rette valgene i fremtiden?
- C: Er foreslått utvikling og mulige tiltak riktige og viktige for campus Halden?
- D: Er det noe som mangler eller forhold vi har misforstått eller noe generelt?

Sammendrag av innspillet

Planen for utvikling av Campus Halden tar opp viktige problemstillinger som *må* håndteres og løses for at vi skal få et studiested som fungerer godt i de kommende tiårene. Planen og det tilhørende faktagrunnlaget gir oss flere tiltak, vurderinger og situasjonsbeskrivelser som *kan* bidra til dette. Det trengs allikevel et bedre grunnlag for å gå videre med campusutviklingen. Spesielt må de sentrale veivalgene og de mest gjennomgripende tiltakene som en slik plan anbefaler være vesentlig bedre begrunnet enn det som er tilfelle i høringsutkastet.

Planen inneholder dessverre også flere forslag til tiltak og bygningsmessige endringer som vi mener er basert på feiloppfatninger eller manglende kunnskap om forskningen og undervisningen som foregår på Remmen. Noen av forslagene vil kunne ha alvorlige og negative konsekvenser hvis de gjennomføres.

Vi har derfor valgt å bruke mye av vårt innspill til å fokusere på disse uheldige tiltakene, og begrunne tydelig hvorfor de *ikke* må tas med i den videre utviklingen av Campus Halden.

Spesielt vil ledelsen ved ITK be om at følgende fire foreslåtte tiltak tas ut av planen:

1. Flytting/fjerning av laboratorier og teknisk infrastruktur fra IT-bygget.
2. Plassering av ansatte og studenter i ulike soner/etasjer.
3. Fjerning av mange undervisningsrom til fordel for store, åpne soner.
4. Fjerning av muligheten for ansatte til å ha et eget kontor med dør som kan lukkes.

Begrunnelsene for dette er gitt i punktene A-D nedenfor.

Problemstillinger som skal belyses i høringsuttalelsene

A: Er fremtidsbildet for campus Halden gjenkjennelig?

De mulige scenarioene og utviklingsperspektivene for UH-sektoren som planen beskriver er både gjenkjennbare og realistiske. Når det gjelder de målene som er satt opp for den fremtidige utviklingen av campus, og gevinstene som dette skal medføre, fremstår planen som noe utydelig og løst strukturert.

Vi mener f.eks. at fremtidsbildet som beskrives på sidene 9-14 må strammes opp, slik at det er lettere å forstå hvor planen vil ta oss og – ikke minst – hvorfor. Spesielt er det vanskelig å få tak på hva som egentlig menes med begrepet "felles føringer" og sammenhengen dette skal ha med det som kalles "gevinstrealisering".

De fem boksene til høyre på side 13, beskrevet som "identifiserte gevinster og effekter", oppfatter vi som hovedmålene for campusutviklingen selv om det er formulert på en måte som ikke er helt lett å gjennomskue:

Til høyre ses identifiserte gevinster og effekter. Indikatorer er tallfestet på den enkelte gevinst og vises i vedlagt gevinstoversikt. Indikatorer er et måltall som brukes for å evaluere måloppnåelse. Oppfølging av gevinster gjøres i kundemøter mellom HiØ og Statsbygg. Når tiltak og aktiviteter gjennomføres bør gevinstarbeidet i disse bygge videre på gevinstkartleggingen fra campusutviklingsplanen.

Vi mener uansett at disse fem punktene på side 13 er gode hovedmål for en campusutvikling. Spesielt viktig vil det være at utviklingen bidrar til "økt attraktivitet, trivsel og godt arbeids- og studiemiljø" og "økt læringsutbytte".

B: Er høringsutkastet forståelig, og gir det gode forutsetninger for å ta de rette valgene i fremtiden?

Høringsutkastet er forståelig, men fremstår som springende og uklart på flere områder. Noe av hovedproblemet med utviklingsplanen er at valgene som tas i stor grad bygges på påstander og "synsing", uten holdbare begrunnelser eller argumentasjon. Dette gjelder også det grunnleggende valget som tas i planen på side 16:

Styringsgruppen besluttet å gå videre med "Økosystem for læring" fordi denne arealstrategien gir god måloppnåelse på målsettingene i de felles føringene, og anses som gjennomførbar. Hovedgrepet fokuserer på campus som et "økosystem" for læring som består av:

- *Studentstrøk i 1. etasje - tilrettelagt med klynger av lærings-, undervisnings- og studieplasser.*

- *Ansattes arbeidsplasser sentraliseres i 2 – 3 etasje - her tilrettelegges det for kollegial samhandling og individuell konsentrasjon.*

Disse to "hovedgrepene" vil medføre store og kostbare endringer i bygningsmassen på Remmen. Men vi finner ingen annen begrunnelse for dem enn påstanden om at "arealstrategien gir god måloppnåelse". Dette er ikke holdbart. Her trengs gode og tungtveiende argumenter og ikke minst en tydelig kobling mot høgskolens hovedmål. Begge deler mangler i stor grad i planen.

Vi savner også begrunnelser for andre grep i planen som skal gi "liv og bevegelse i kunnskapscenteret" og som skal "synliggjøre vår kjernevirksomhet". Hvorfor dette er viktig, sies det ikke noe om.

Utviklingsplanen er flere steder skjemmet av luftige formuleringer med lite substans, som vi kunne ønske var bedre begrunnet og forklart. Noen eksempler:

(s.32) Ved å tilby areal som visker ut overgangen mellom formell og uformell læring, kan man imøtekomme flere behov samt legge til rette for naturlige og nødvendige skifter i modus. Inspirerende og uformelle læringsarenaer sikrer en bredde i lærings situasjoner og legger til rette for den uformelle læringen og verdiskapende samtalen som man får gjennom sosial interaksjon.

(s.32) I sin innlæring har studenten en flytende overgang fra formell til uformell interaksjon, hele denne bevegelsen bør kunne gi rom for å være i lærings situasjonen.

(s.29) Idélab-arealet er et åpent mellomrom hvor alle vegger, tavler, bord er til å skrive på. Møblene er dynamiske, vi blir på en måte dynamiske i hodet av å være her.

Vi er dessverre langt i fra sikre på at dette dokumentet gir tilstrekkelige forutsetninger for å kunne velge retninger og tiltak for campusutvikling.

C: Er foreslått utvikling og mulige tiltak riktige og viktige for campus Halden?

Det er gode intensjoner og tanker bak flere av forslagene i planen. Det er ikke vanskelig å se at f.eks. disse tiltakene vil være positive for miljøet på Remmen:

- Å ombygge og ta i bruk svømmehallen, f.eks. som studentsenter.
- Å vitalisere og åpne den såkalte "A-aksen" med samling av fellesfunksjoner og sosial aktivitet.
- Å etablere en mer åpen resepsjon, med tilhørende ankomstområde/kaféområde.

Dessverre foreslår planen også flere tiltak som vi mener vil være negative og til dels ødeleggende for både studie- og forskningsmiljø på Remmen. Det er spesielt fire tiltak som vi ber om at tas ut av videre planer for campusutvikling. Disse er beskrevet og diskutert nærmere nedenfor.

1. Flytting/fjerning av laboratorier og teknisk infrastruktur fra IT-bygget

IT-bygget huser i dag flere laboratorier med avansert teknologi og utstyr, bl.a. multimediarom, roboter, droner, laserkuttere og VR-teknologi. Det er investert store midler i utstyr som til dels krever faste installasjoner og en betydelig grad av kontroll og beskyttelse for å møte sikkerhetskrav. I tillegg er HiØs sentrale servere for alle IT-tjenester, med tilhørende infrastruktur, også plassert i IT-bygget.

IT-labene brukes i studier, forskning og markedsføring. Vi driver teknologisk tung FoU og undervisning, og utdanner informatikere, dataingeniører, mastere og sivilingeniører som alle har et teknisk fokus i studiene. Tilgang til labene er helt essensielt for denne virksomheten.

I planutkastet foreslås det å åpne dagens IT-bygg og gjøre det til et "utadvendt, innovativt møte-, konferanse- og prosjektareal". Ifølge planen bør arealet brukes til mer ekstroverte funksjoner enn i dag, med et oppsett av åpent amfi, idélaboratorium, samt flere prosjekthotell, indre vannhull, møte- og grupperom og et 240 m² "superfleksibelt" arena/konferanserom.

Dette betyr i praksis at alle lab'er og tilhørende tekniske installasjoner som i dag opptar plass i IT-bygget, vil måtte fjernes eller flyttes. I skissen for arealet tas det ingen hensyn til eksisterende laboratorier og utstyr, bortsett fra MakerSpace som foreslås flyttet til dagens LU. Det blir ikke redegjort for alternative rom med tilhørende nødvendig infrastruktur, der alt dette kostbare og til dels sikkerhetskrevende utstyret kan relokaliseres.

Forslaget fremstår for oss som uforståelig, og må være tuftet på feil eller manglende kunnskap om IT-miljøet på Remmen – dette er like meningsløst som å foreslå at ingeniørutdanningene ved HiØ i Fredrikstad skal fjerne/flytte alle sine lab.omgivelser.

2. Plassering av ansatte og studenter i ulike soner/etasjer

I "Økosystem for læring" som arealstrategi foreslås det at studentarbeidsplasser (inkludert grupperom og undervisningsrom) lokaliseres i U1 og i det såkalte "Studentstrøket" på Plan 1 (1. etasje), her tilrettelagt med klynger av lærings-, undervisnings- og studieplasser. De ansattes arbeidsplasser skal derimot sentraliseres i 2. og 3. etasje (også omtalt som "Ansattstrøk").

Vi stiller oss kritiske til forslaget fordi:

- En slik løsning øker avstanden mellom studentene og ansatte.
- I tillegg blir det vanskelig for en student å finne en foreleser siden det ikke legges opp til faste arbeidsplasser.
- Det å etablere "Ansattstrøk" medfører igjen en organisatorisk endring samt nye runder med flytteprosesser.

Avstandene mellom studentenes læringsarealer og de ansattes kontorer er korte per i dag. Vi vet helt sikkert ut i fra tilbakemeldinger fra studentene at de setter stor pris på at de ansatte er tilgjengelige. Terskelen for å ta kontakt med forelesere må bli høyere hvis man adskiller ansattområder fra studentområder i den graden det foreslås.

For å understreke viktigheten av kontakten mellom ansatte og studenter, har vi tatt med nedenstående innspill fra en av våre masterstudenter i sin helhet:

Som student har jeg hørt utelukkende positive erfaringer med at det er en flat struktur på avdelingen, og at studentene føler at de ansatte er tilgjengelige og engasjerte i dem. Det som bekymrer meg mest med det nye forslaget for campusutvikling er nettopp at det er planlagt å flytte de ansatte til 2. etg, mens "student-sonen" skal være i 1. etg. I korte trekk er bekymringene:

1. *Det vil bli svært vanskelig å opprettholde den tilgjengeligheten studentene har til de ansatte slik det er i dag dersom de ansatte flyttes til en egen etasje. Det er ingen informasjon om hvordan dette eventuelt skal bevares.*
2. *Høringsforslaget beskriver "hertet av campusen" på s. 16 som studentstrøket, "hvor studenter og ansatte deler arealer, møtes i felles samhandling, undervisning og læring".*
 - a. *Er det gjort noen formening om hvordan man skal legge til rette for best mulig samhandling med studentene, når dette blir ett sort felles areal ("strøk") for alle av campus Halden sine studenter?*

- b. *Hvordan påvirker det studentenes (og de ansattes) tilhørighet til de ulike fagmiljøene når man ikke lenger har en egen arena å samles på, men heller en felles arena som skal dekke alle de ulike fagmiljøenes behov?*
3. *En moderne og estetisk fin campus vil kanskje tiltrekke seg studenter, men dersom man ønsker at studentene skal bli værende, og bidra positivt til høgskolens læringsmiljø (altså "levende kunnskapssenter", s.12 i høringsdokumentet), så vil ikke det være nok. Mine egne erfaringer, både som ansatt og student, tilsier at relasjonen mellom de ansatte og studentene er selve kjernen i et godt læringsmiljø.*
- a. *Denne relasjonen kommer gjennom en følelse av tilhørighet og tilknytning til et eksisterende miljø, og jeg lurer på hvordan tilknytning mellom ansatte og studenter er blitt tatt i betraktning gjennom utvikling av denne planen (ref pkt. 2)?*
- b. *I 2019 introduserte dosent Hilde Larsen Damsgaard ved USN begrepet "studielivskvalitet", et begrep som tar for seg studentenes egne opplevelser gjennom studiene. Damsgaard setter studentenes studielivskvalitet i kontekst med begrepet kvalitet i høyere utdanning. En av de fem grunnpilarene i studentlivskvalitet er relasjon (https://www.idunn.no/studielivskvalitet/9_relasjon , <https://www.idunn.no/studielivskvalitet>). Relasjon mellom student og lærer er nevnt kun én gang i høringsdokumentet (s. 14). Hvilken plass har relasjoner i "et levende kunnskapssentrum"?*
- c. *Gjennom samtaler med studenter i prosjektet "Det digitale læringsmiljø" kom det frem gang på gang at det studentene savnet mest var kontakt med foreleseren(e) sin(e). Disse samtalene ble gjort i en tid hvor forelesningene kun var digital, men det snakker allikevel til hvilket behov studentene har for å ha kontakt med foreleserne sine.*
4. *Er studentene blitt inkludert i prosessen, og har de hatt mulighet til å gi tilbakemelding?*
-

3. Fjerning av mange undervisningsrom til fordel for store, åpne soner

Planens drøfting av "fremtidsrettet undervisning og samhandlingsformer" legger stor vekt på en studentaktiv læringsform med veksling mellom teoretisk kunnskap og arbeid i team. Som en konsekvens av dette fjernes i stor grad tradisjonelle undervisningsrom til fordel for store åpne soner og "kreative rom" som prosjekthoteller etc. Blant annet foreslås det å endre deler av, eller hele det gamle store, grønne auditoriet til teamløsninger med gruppebordoppsett.

Generelt gir lesingen av disse avsnittene i planen inntrykk av at man har kommet til fremtidsrettede og fleksible løsninger. Det som dessverre mangler – og dette er en alvorlig mangel – er en utredning av konsekvensene av forslagene med tanke på antall studenter de enkelte instituttene har.

Det er helt klart at antall rom til undervisning og lab som fremkommer i planen er langt unna det behovet vi har med dagens studie- og emneportefølje. Størrelsen på studiekullene vi har i dag viser f.eks. et tydelig behov for å beholde de store auditoriene.

Ny pedagogikk og teknologidrevne endringer i undervisningen vil selvsagt kunne redusere rombehovene. Men her trengs det utredning og planlegging, ikke syning og luftige fremtidsbeskrivelser. En dårlig begrunnet løsning med vesentlig færre undervisningsrom er et stort sjansespill, der studentene og læringsmiljøet kan bli taperne.

4. Fjerning av muligheten for ansatte til å ha et eget kontor med dør som kan lukkes

I etterkant av pandemien har vi fått økt bruk av hjemmekontor og digital undervisning. Dette ser vi tydelig i korridorene på Remmen. Mange kontorer står tomme og det er ikke mye liv og diskusjoner i fellesarealene.

Utviklingstrenden vil antagelig bli forsterket fremover. Dagens løsning med at de aller fleste har et fast alenekontor er åpenbart ikke bærekraftig. Flerbrukskontorer og ikke-faste kontorplasser vil måtte bli løsningen for mange av oss.

Samtidig er det mange av våre kolleger som har vært svært tydelige på at alle ansatte som ønsker det må få muligheten til å ha et kontor der de kan få sitte i fred bak en lukket dør. Vi er derfor bekymret for campusutviklingsplanens forslag om tilnærmet å utradere faste og lukkede enkeltkontorer i det foreslåtte ansattstrøket.

Her er noen kommentar som vi har fått inn:

"Planen betyr ikke faste kontorplasser, og ingen plass som har en dør som kan lukkes. En slik arbeidsplass vil ikke tiltrekke nye ansatte, dessuten vil det gå ut over produksjonen til hver ansatt. Man blir mye lettere forstyrret i et åpent kontorlandskap"

"En form for deling av kontor vil funke for noen, men et åpent landskap i 2.etg vil funke svært dårlig for mange. Tror også det er gjort erfaringer med åpne landskap i Norge som ikke er positive."

"Når jeg forsker trenger jeg ro til å tenke. Alene, bak en lukket dør."

Muligheten for å kunne tilby enkeltkontorer vil åpenbart også gjøre oss mer attraktive for søkere til vitenskapelige stillinger. Spesielt gjelder dette for toppkompetanse som vi antagelig i stor grad må rekruttere fra mer tradisjonelle internasjonale miljøer i forbindelse med bl.a. doktorgradssatsinger.

Mht. attraktivitet mener vi forøvrig også at forslaget om å gå over til færre parkeringsplasser og mer betaling for parkering på Remmen er uheldig. Dette vil ikke være positivt for rekrutteringen av hverken ansatte eller studenter, fordi kollektivtransport for mange ikke er et praktisk alternativ.

D: Er det noe som mangler eller forhold vi har misforstått eller noe generelt?

Vi mener at planutkastet dessverre ikke er godt nok begrunnet til at man kan gå videre med de foreslåtte veivalgene og tiltakene. Flere av tiltakene som foreslås vil etter vår oppfatning ha store negative konsekvenser for både lærings- og arbeidsmiljø.

HiØ trenger en tydeligere og lettere forståelig plan for campusutvikling, som er vesentlig mindre "arkitektrevet" og i mye større grad tar utgangspunkt i våre kjerneaktiviteter:

- Å tilby studenter god, forskningsbasert undervisning.
- Å drive god forskning på høyt nivå.